Raadsvoorstel

Voorstel aan de raad van de gemeente Noardeast-Fryslân

Jaartal + zaaknummer	:	2026 / 253906
Raadsvergadering d.d.	:	17 december 2026 (It Debat op 3 december 2026)
Portefeuillehouder	:	Dikkie Alkema
Programma	:	(3) Soarch & Wolwêzen
Programmaonderdeel	:	-
Cluster	:	Mienskip
Onderwerp	:	Startnotitie realisatie AZC.
Begrotingswijziging	:	Nee

Voorgesteld raadsbesluit

1. De Holwerderweg 21 te Dokkum aan te wijzen als voorgenomen locatie voor de realisatie van een AZC.
2. In te stemmen met de bijgaande en als zodanig gewaarmerkte Startnotitie ‘Realisatie AZC’.

Inleiding

De Spreidingswet verplicht gemeenten een bijdrage te leveren aan de landelijke opvangopgave voor asielzoekers. Voor Noardeast-Fryslân bedraagt de indicatieve opvangopgave in de tweede cyclus van de Spreidingswet 200 asielzoekers en 14 alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv'ers). Deze opgave is door het Rijk vastgesteld op basis van de verdeelsystematiek van de Spreidingswet. Op dit moment vangt onze gemeente geen asielzoekers en geen amv-ers op.

In het coalitieakkoord is opgenomen dat het college zich inzet voor het realiseren van het benodigde aantal opvangplaatsen conform de Spreidingswet. Het college kiest voor een opvanglocatie met een exploitatieduur van maximaal tien jaar. De voorkeur gaat uit naar huisvesting die na afloop van deze periode beschikbaar komt voor andere doelgroepen en daarmee blijvende meerwaarde biedt voor onze inwoners.
Daarnaast bepaalt de Spreidingswet dat iedere provincie uiterlijk op 30 november 2026 een provinciaal plan vaststelt, waarin wordt beschreven op welke wijze gemeenten invulling geven aan hun indicatieve opvangopgave.

Beoogd effect

Doel van het proces
Het doel van dit proces is om uitvoering te geven aan de wettelijke verplichtingen die voortvloeien uit de Spreidingswet en aan de afspraken in het coalitieakkoord.

Resultaat van het proces
Het beoogde resultaat is de realisatie van een AZC voor de benodigde opvangcapaciteit aan de Holwerderweg 21 in Dokkum. Uitgangspunt is realisatie op korte termijn, met oog voor zorgvuldige inpassing en betrokkenheid van de samenleving.

Maatschappelijke effecten
Het realiseren van een AZC in onze gemeente draagt bij aan een evenwichtige verdeling van asielopvang over Nederland en aan de gezamenlijke Friese opvangopgave.

Doelgroep opvang
Zoals hierboven aangegeven is de oorspronkelijke opvangopgave voor de gemeente Noardeast-Fryslân in het kader van de Spreidingswet vastgesteld op 200 asielzoekers en 14 amv'ers. Het college heeft de provincie Fryslân verzocht de verdeling van de opvangopgave aan te passen, zodat de gemeente zich uitsluitend kan richten op de opvang van asielzoekers. Over dit voorstel wordt in november 2026 een besluit genomen aan de Provinciale Regietafel. Bij instemming richt de gemeente Noardeast-Fryslân zich uitsluitend op de opvang van asielzoekers en hoeft geen opvang voor amv'ers te worden gerealiseerd. Het totaal aantal te realiseren opvangplaatsen blijft daarbij ongewijzigd en bedraagt 214.

Argumenten

1. Holwerderweg 21 is een geschikte locatie voor een AZC.

Uit de 'Locatiestudie azc locaties in de gemeente Noardeast-Fryslân' is gebleken dat de Holwerderweg 21 in Dokkum een geschikte locatie is voor een AZC. De locatie biedt voldoende ruimte voor de opvangopgave, is eigendom van de gemeente en kan op een goede manier worden ingepast in de omgeving. Ook de bereikbaarheid en de mogelijkheden voor het organiseren van voorzieningen dragen bij aan de geschiktheid van deze locatie.

2.1 Het college geeft invulling aan de Spreidingswet en het coalitieakkoord.

De startnotitie beschrijft hoe de gemeente Noardeast-Fryslân invulling geeft aan de verplichtingen uit de Spreidingswet en bijdraagt aan de landelijke en provinciale opvangopgave. De voorgestelde aanpak sluit bovendien aan bij de afspraken uit het coalitieakkoord.

2.2 De startnotitie voorziet in een zorgvuldig participatieproces.

Inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties worden gedurende het proces geïnformeerd en betrokken bij de verdere uitwerking van de plannen.

2.3 De raad wordt vroegtijdig betrokken.

Met deze startnotitie wordt de gemeenteraad vroegtijdig betrokken bij het proces en geïnformeerd over de verdere uitwerking van de plannen.

2.4 Samenwerking met het COA vergroot de uitvoerbaarheid.

Het COA beschikt over de expertise, ervaring en capaciteit die nodig zijn voor de realisatie, inrichting en het beheer van een asielzoekerscentrum.

Toetsing aan Omgevingsvisie

De benodigde ruimtelijke procedures, waaronder een eventuele aanpassing van het omgevingsplan, maken onderdeel uit van het vervolgproces.

Kanttekeningen en risico's

Planning en uitvoerbaarheid

De planning is afhankelijk van de verdere uitwerking van het project, procedures en besluitvorming. De gemeente is daarbij mede afhankelijk van de inzet, capaciteit en doorlooptijden van het COA. Het streven is om het AZC in 2028 in gebruik te nemen.

Inzet van de organisatie

De realisatie van een AZC vraagt inzet van de ambtelijke organisatie. Het college kiest ervoor dit binnen de begroting 2027 op te vangen met beperkte extra middelen. Daardoor komt mogelijk de uitvoering van andere opgaven onder druk te staan.

Het gebruik van de huidige locatie

De huidige locatie aan de Holwerderweg 21 wordt momenteel gebruikt door medewerkers van de gemeente en andere organisaties. De verdere planvorming kan gevolgen hebben voor het gebruik van het gebouw en het terrein. De financiële gevolgen hiervan zijn op het moment van schrijven nog niet bekend.

Financiën

De kosten voor de verdere planvorming hebben betrekking op activiteiten die nodig zijn om te komen tot een realistisch plan. Het gaat met name om incidentele kosten voor de inzet van medewerkers. De dekking van deze kosten wordt meegenomen in de begroting 2027, waarover de gemeenteraad in november 2026 een besluit neemt. Aangezien het incidentele kosten betreft, is in het raadsvoorstel van de begroting 2027 een besluitpunt opgenomen om deze lasten (EUR 200.000) te dekken via een onttrekking uit de algemene reserve. Deze kosten zijn opgenomen in de conceptbegroting 2027. Later in het proces ondernemen we actie om de gemaakte kosten te declareren bij het COA. Aanvullend daarop wordt geïnvesteerd in capaciteit voor activiteiten in het kader van veiligheid. Met dit voorstel wordt daarom geen aanvullend budget gevraagd. De kosten voor de inrichting, exploitatie en het beheer van het AZC komen voor rekening van het COA. Afspraken hierover worden uitgewerkt in een bestuursovereenkomst tussen de gemeente en het COA.

Vervolg en planning

Het college heeft voor dit proces een bestuurlijke opdracht vastgesteld. De uitvoering vindt plaats binnen een brede projectorganisatie, waarin verschillende vakdisciplines samenwerken aan de totstandkoming van een realistisch plan voor de opvanglocatie aan de Holwerderweg in Dokkum. Het streven is om het AZC in 2028 in gebruik te nemen. De uiteindelijke planning is afhankelijk van de verdere uitwerking van het project,

benodigde procedures en nadere besluitvorming. De voortgang wordt periodiek besproken en bewaakt op planning, budget, kwaliteit en signalen vanuit de samenleving. De gemeenteraad wordt gedurende het proces geïnformeerd over relevante ontwikkelingen en de voortgang van het proces, zoals beschreven in de paragraaf ‘Participatie en informatiedeling’ van de bijgevoegde startnotitie.

Communicatie + Participatie

Fase 1: Initiatieffase
De focus in deze fase ligt op het contact met de directe omgeving en het uitleggen van het proces. De directe omgeving wordt gelijktijdig met de gemeenteraad per brief geïnformeerd over de locatiekeuze, het vervolgproces en de inspraakmogelijkheden tijdens de behandeling van het voorstel. Overige inwoners worden via de media en de reguliere gemeentelijke communicatiekanalen geïnformeerd. Aanvullend hierop wordt een aparte bijeenkomst georganiseerd voor de medewerkers en organisaties die werkzaam zijn op de locatie aan de Holwerderweg 21. De directie van de gemeente geeft daarbij uitleg over het besluit en de gevolgen daarvan. Voor het gehele traject van besluitvorming en communicatie/participatie geldt dat passende veiligheidsmaatregelen worden genomen.

Fase 2: Ontwerp- en voorbereidingsfase
In deze fase trekken gemeente en COA gezamenlijk op. Het is van belang inwoners en andere betrokkenen goed te informeren over de inrichting en inpassing van het AZC in de omgeving, de voortgang daarvan, de vastgestelde kaders en de onderwerpen die nog worden uitgewerkt. Daarbij is het belangrijk transparant te zijn over de mogelijkheden en beperkingen om invloed uit te oefenen op het uiteindelijke ontwerp en de uitvoering.

De verdere uitwerking vindt plaats met aandacht voor vragen, zorgen, ideeën en aandachtspunten uit de omgeving. Centraal staat wat nodig is om de locatie geschikt te maken voor opvang, met aandacht voor veiligheids- en sociale aspecten en de inpassing van het AZC in de omgeving. Ook organiseert de gemeente participatie in het kader van de aanvraag van een eventuele omgevingsvergunning.

Fase 3: Vaststelling definitief plan en concept-bestuursovereenkomst
In deze fase wordt het plan ter vaststelling aan de raad voorgelegd. De inbreng van inwoners en ondernemers uit de vorige fase wordt vastgelegd in een participatieverslag en conform de participatieverordening toegevoegd aan de raadsstukken. Hierbij kan gebruik worden gemaakt van de reguliere inspraakmogelijkheden tijdens *It Petear*.

Fase 4: Realisatie- en beheerfase
Nadat het AZC in gebruik is genomen, ligt de focus op het beheer van de locatie en de verdere inbedding in de lokale samenleving. Het COA neemt in deze fase het voortouw bij het beheer en de dagelijkse exploitatie van de locatie. De communicatie met bewoners van het AZC en de omgeving wordt, ieder vanuit de eigen verantwoordelijkheid, afgestemd tussen het COA en de gemeente. Vrijwilligers, maatschappelijke organisaties en lokale initiatieven kunnen hierbij een belangrijke rol vervullen.

Bijlagen

1. Startnotitie realisatie AZC.

Dokkum, 20 oktober 2026

Burgemeester en wethouders van de gemeente Noardeast-Fryslân,

de secretaris, H.J.C.M. Verbunt

de burgemeester, mr. J.G. Kramer

Raadsbesluit

2026 / Volgt

De raad van de gemeente Noardeast-Fryslân,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 20 oktober 2026;

gelet op het bepaalde in de Spreidingswet;

Besluit:

1. De Holwerderweg 21 te Dokkum aan te wijzen als voorgenomen locatie voor de realisatie van een AZC.
2. In te stemmen met de bijgaande en als zodanig gewaarmerkte Startnotitie ‘Realisatie AZC’.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Noardeast-Fryslân in zijn openbare vergadering d.d. 17 december 2026.

De raad voornoemd,
de griffier,

de voorzitter,

mr. S.K. Dijkstra

mr. J.G. Kramer